

факультету / інституту на рекомендаційному листі), участі в науковій роботі (наявність наукових публікацій (тези конференцій, наукові статті тощо)), перемоги в освітніх, наукових конкурсах та олімпіадах (дипломи переможців I–III ступенів), рекомендаційних листів, наданого мотиваційного листа та рівня володіння іноземною мовою (не нижче рівня B1 або B2). Університети мають право на встановлення додаткових критеріїв відбору учасників для участі в програмах академічної мобільності.

До участі у програмах академічної мобільності допускаються студенти, які навчаються за освітнім рівнем магістра, а також студенти денної форми навчання, які успішно завершили 1-й рік навчання за освітнім рівнем молодшого бакалавра чи бакалавра.

УкрДУЗТ за останні три роки набув практичного досвіду реалізації програм академічної мобільності студентів у рамках програми Еразмус+: на семестрове навчання до польського університету виїжджали студенти механіко-енергетичного факультету. Для магістрів відкриті програми «Два дипломи» зі спеціальності «Залізничний транспорт» з Познанською політехнікою та «Транспортні технології», «Менеджмент» з Вищою школою управління охороною праці у Катовіце.

Отже, академічна мобільність студента — це можливість упродовж періоду навчання в університеті провчитись один або більше семестрів у закордонному навчальному чи науковому закладі, де готують фахівців за цією ж спеціальністю, із зарахуванням дисциплін (кредитів) і періодів навчання.

О. П. Мосьян

ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ПОСІБНИКІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Іноземні студенти з далекого зарубіжжя, які планують отримати освіту в наших закладах вищої освіти, спочатку протягом року вивчають мову навчання на спеціальних підготовчих відділеннях за розробленими Міністерством науки і освіти України програмами. До навчальних планів для підготовчих відділень входить актуалізація та коригування знань із спеціальних предметів (відповідно до майбутньої спеціальності студента): фізики, хімії, математики, біології, креслення й т. ін. Однією з умов зарахування на підготовче відділення є наявність повної середньої освіти, але порівняння знань і вмінь українських й іноземних студентів ставлять перед викладачами цих предметів ще одне завдання – вивчення того, що наші випускники знають зі шкільної програми (додаткового навчального часу на це, зрозуміло, не надається).

Викладачі спецпредметів, що проводять заняття з зазначеним контингентом, виконують іншу важливу функцію: їхнє мовлення є зразком професійного спілкування науковим стилем мовлення. Для викладачів він є стилем рідної мови, тому самі користувачі переважно не замислюються про відмінності цієї підсистеми від загальнолітературної мови й професійного жаргону тощо. Не буде перебільшенням сказати, що робота в іноземній аудиторії надихає небайдужого фахівця на творчий пошук.

Усвідомлення специфіки проблеми стало причиною залучення лінгвістів до творчих колективів зі створення підручників із спецпредметів. Більше 50 років тому таку роботу розпочали викладачі Харківського гірничого інституту (зараз ХНУРЕ), але згодом ефективні напрацювання тих часів були практично втрачені. Спробою їх відродження можна вважати роботу зі створення в нашому університеті підручника з математики для іноземних студентів підготовчих факультетів (автори О. І. Удодова, В. А. Лук'янова, Ю. О. Акімова, О. А. Осмаєв, О. П. Мосьпан).

У посібнику враховано рівень і динаміку мовної підготовки студентів (лексичний запас, знання граматичних і синтаксичних структур) – і подано основні мовні моделі, що обслуговують певну тему, із завданнями на їх відпрацювання на матеріалі розв'язання математичних задач. Такий вид діяльності забезпечує засвоєння іноземними студентами частотних морфологічних форм базових математичних термінів, кількісних і порядкових числівників і т. ін. набагато раніше, ніж це передбачено програмою мовної підготовки. Реалізоване в підручнику координування програм мовної та предметної підготовки визначило відбір специфічних для наукового дискурсу синтаксичних структур.

Результати апробації першої частини дадуть змогу зробити висновки щодо коригування розробленої концепції та будуть враховані під час створення другої частини.

О. В. Теслюк

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОУДОСКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТА

Якісна освіта є запорукою майбутнього країни, важливою складовою її національної ідентичності та державного добробуту. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI ст.» визначила стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями та шляхи створення системи безперервного навчання.

Реформування сучасного українського суспільства супроводжується загостренням соціальних проблем. У сучасних умовах ринку праці та особливостей працевлаштування зростають вимоги до професійної